

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“

От доц. д-р Живка Бонева Асьова, д.м.

Началник на Клиника по Ендокринология и болести на обмяната,

Медицински Институт - МВР, гр. София,

член на Научно жури, съгласно Заповед № 2611/15.11.2019 г. на Ректора на МУ
Пловдив

Професионално направление: Медицина

Докторска програма: „Ендокринология и болести на обмяната“

Автор: д-р Павел Енчев Станчев

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка (свободна)

Катедра: Втора катедра по вътрешни болести – МФ, гр. Пловдив

Тема: „Инкретинов ефект при захарен диабет“

Научен ръководител: проф. д-р Мария Миткова Орбецова, д.м., Ръководител Секция по Ендокринология и болести на обмяната, II Катедра по ВБ, Зам. Декан „Учебна дейност“, МФ, МУ - Пловдив, Началник Клиника по Ендокринология и болести на обмяната, УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД – Пловдив.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният от докторанта комплект материали е в съответствие с Чл.115 (1) от Процедура за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Пловдив; Правилник на МУ-Пловдив от 06.11.2014 г. и включва:

- Завършен от докторанта труд;
- Автореферат;
- Публикации и участия, свързани с разработената тема;
- Успешно положен докторантски минимум (оценка отличен);
- Допълнителни материали, справки и документи, в съответствие с изискванията.

2. Актуалност на тематиката

Д-р Павел Станчев е докторант на самостоятелна подготовка към Втора катедра по вътрешни болести – МФ, гр. Пловдив, разработващ научна тема „Инкретинов ефект при захарен диабет“ с научен ръководител проф. Мария Орбецова, д.м. Представеният

дисертационен труд е посветен на актуалния проблем, касаещ инкретиновото действие при захарен диабет. Значението на инкретиновия ефект за поддържането на глюкозната хомеостаза е установено в медицинската литература, а терапиите на базата на инкретини са сред най-обещаващите за диабет тип 2 с ясно дефинирани сърдечно-съдови и бъбречни ползи. Мотивацията на този труд е породена от необходимостта да се проучат базалните нива на главните инкретинови хормони при български пациенти с двата основни типа захарен диабет (тип 1 и тип 2) с оглед изясняване ролята на инкретините в патогенезата на заболяването и определяне мястото на последните в пациент-центрираните лечебни стратегии, което е и основната цел на научния проект.

3. Познаване на проблема

Работата, с която се запознах доказва наличие на ясно очертан профил на научните интереси, конкретни научни задачи и работни хипотези. Литературният обзор е всеобхватен, показващ добра осведоменост на автора за изследванията в Европа и света. Дисертантът прави преглед на значителен по обем литературен материал, търсейки изводите и постиженията в различните по големина и дизайн проучвания. Проследена е теоретичната дискусия и са обосновани авторови виждания по основните въпроси и твърдения.

4. Методика на изследването

Избраната методика на изследване е адекватна за постигане на поставената цел и решаване на задачите на дисертационния труд. Целта на дисертацията е формулирана точно и ясно. Задачите са осем на брой и са правилно съобразени за решаване на поставената цел. Разработката се основава на проведено собствено, трансверзално, обсервационно, тип случай-контрола проучване при българска популация пациенти със захарен диабет тип 1, захарен диабет тип 2, пациенти с новооткрити въглехидратни нарушения (нарушена гликемия на гладно, нарушен глюкозен толеранс и захарен диабет тип 2) и контролна група пациенти без въглехидратни нарушения. В проучването са включени общо 239 пациента – 33 пациента със захарен диабет тип 1, 83 пациента със захарен диабет тип 2, 51 пациента с новодиагностицирани въглехидратни нарушения и контролна група от 72 клинично здрави лица без въглехидратни нарушения. Наличието на контролна група носи тежест в достоверността на изследването. Методите включват специално създаден за целите на проучването протокол, включващ клинични измервания и лабораторни изследвания: анамнеза, тегло, ръст, биоимпедансен анализ на телесен състав, хематологични,

биохимични показатели и инкретинови хормони. Всички лабораторни изследвания са проведени в Централна Клинична Лаборатория при УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД, Пловдив. Критериите за включване и изключване са формулирани точно и ясно. Изследванията на докторанта са базирани на достатъчен материал, многофакторен и сравнителен анализ, както и на използване на съвременни статистически методи. Изпълнени са необходимите етични правила.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представеният научен труд е написан на 173 страници и включва: въведение - 5 стр., литературен обзор - 48 стр., цел и задачи - 2 стр., материал и методи - 9 стр., резултати и обсъждане - 78 стр., изводи - 3 стр., приноси - 2 стр. Библиографската справка е на 27 стр. и съдържа 234 заглавия, от които всички на латиница. 31.2 % от библиографската справка е от последните 10 години, което показва добра информираност на докторанта за теоретичната дискусия по темата в съвременната научна литература

Докторантът си поставя и разработва 8 задачи, в резултат на което са базирани изводите към всяка от тях. Определена е корелацията на изследваните инкретини с редица антропометрични и лабораторни рискови фактори при захарен диабет, което за българска популация се прави за първи път. Резултатите са адекватно и богато онагледени с 83 фигури, 56 таблици и 22 диаграми. Онагледяването на научния труд съответства на изискванията на Правилника на МУ - Пловдив. Използвани са редица статистически методи, което показва, че докторантът добре си служи с тях. Обсъждането е разделено, като е вложено към резултатите и изводите от всяка задача. Твърденията са подкрепени с резултатите от много съвременни проучвания от наличната литература, но са преплетени с важни интерпретации на докторанта.

Приносите са в пълно съответствие с получените резултати, като са разделени на такива с оригинален, с научно-теоретичен и приложно-клиничен характер. Проучването е първото за България, което изследва базалните нива на инкретиновите хормони в популации от пациенти със захарен диабет тип 1, захарен диабет тип 2 и хора с новодиагностицирани въглехидратни нарушения. За първи път у нас са изследвани взаимовръзките на инкретиновите хормони с антропометрични и показатели на гликемичен контрол, бета-клетъчна чувствителност и липиден атерогенен риск. Данните от настоящия труд посочват повишаване на базалните нива на GIP, без значимо повлияване на базалните нива на GLP-1 при комбинирано лечение с ДПП4-инхибитори и метформин при пациенти със захарен диабет тип 2 в сравнение с монотерапия с метформин и очертават хипотезата, че вероятно, ДПП4-инхибиторите

повлияват по-значимо GIP, докато метформинът повлиява в по-голяма степен GLP-1, което има научно-приложно значение.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Д-р Станчев представя 4 публикации: 3 от тях – в национални списания и една – в индексирано международно списание, като във всичките е първи автор. Д-р Станчев е водещ изследовател в научен проект „Инкретинов ефект при захарен диабет“, към МУ – Пловдив през 2016 година.

Нямам критични забележки към проведеното изследване и представените материали. Препоръчително е в бъдещи разработки използването и на български автори в литературната справка, които са писали по проблема.

7. Автореферат

Съдържанието и качеството на представения автореферат са в съответствие с изискванията за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Пловдив и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Заключение

Дисертационният труд, с който се запознах показва, че дисертантът д-р Павел Станчев притежава задълбочени теоретични познания и професионални умения. Той демонстрира качества и способности за самостоятелно провеждане на научно изследване. Дисертационната работа съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Пловдив. Изложеното до тук ми дава довод убедено да подкрепя д-р Павел Станчев като считам, че има пълно основание да му бъде присъдена образователната и научна степен ‘доктор’, както и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за това решение.

27.12.2019 г.

Доц. Живка Бонева, д.м.

